Մանզումէի Էֆքեար օրական 300 նիւսխէ վերիկիզ, ուէնէվի գէյմէթի. Իսթանպուլ եշեն կիշէր ապոնէ 250, վէ այլեթա տուզը 125 ղրշ. վէ թաշրա, բ եշեն բոսթափարաջ տասխի իշինտէ օլսաղ, սենէվի գէյմէթի սաղ ադեմ 250, վէ ալթը պուզը տասխի 125 ղրշ. օլաճագ տուր։
Վէ պէհէր նիւսխէսի 40 փարչա սաթըլաճագ տուր։

Մանգուտէի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻ

Իկանաթը պէհէր սաթըրը իշ ին պէրիճի տէֆտատ 3, իրինճի տէֆտատ 2, վէ իւչինճի վէ սոնրը մէֆտարը տատ 1էր ղրշ. ալընաճագ տուր։
Մէքթուպ վէ սպիրէ, Պէյ-օղլունտա Տօզուս-եօլտա 467 նիւմէրօլու խանէտէ ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱԼՏ թարխանէսինտէ, կարապէտ Ց. Փանոսեան իմզանէ կընանէրիլէճէք տուր։

ՕՐԱԹԹԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

ՏԷՕՐՏԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ՀՅԱՂ ՃԷՄԱԶԻԼ ԱԽԻՐ ՀԱ 1869 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 16 ՍԱԼԸ ԱԼԻՖԹԱՆԿԱ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 28 ՆԻՄԷՐՕ 1030

ԻՍԹԱՆՊՈԼ 16 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ԹԷԼԷԳՐԱՖԻՑԷ

Մանզումէյի ոֆիսոս ընէնէրոֆ.

(Լ. Ռ...)

ԻՆԳԻԼԻԹԷՐԱ

Լոնդրա 27 սեպտեմբեր

Իֆլառա չըգան Ամպէրթ նամ սիկուրթա գումբանէսարընդն տիրէ քթօրարընա գարշը, քէնտիլերինէ հէյլէ իթմէյի չալըշմըշլար տըր տէյի, սէհիմ սահիպլերի թարաֆընտան օլունան աղվիյաթ ճումա կիւնիւ թահթը թէֆթիշ տալընը։ Հիսապ կէօրէնլէր թէֆթիշ օլունտուգտա, տիրէքթօրլար թարաֆընտան ասա պիր հէյլէ վուգու պուլմուշ օլմասրզընը պիլտիրտիլիր։ Ամբլան թէֆթիշ 21 կիւն թէկիսիր օլունտու։

Ամբոչիանընն էն միւթէպէր հաքիմլերինտէն պիրիսի օլան Լօրա Գրէյի Բաթթընն քէնտու քէնտույի էօլտիւրտիւ։ Մ. Բաթթընն, Մ. Տիզրայելինին սոն իտարէսի կիւնիւնտէ Լօրտ-Ամվոգաթ օլուպ, բարլամէնթօտա, Պրիճուօթընը թարաֆընտան վէքիլ նասպ օլունմուշ իտի։ Պունտան պիր գաչ կիւն ագտամ, Ռէրգում հաքիմին պիրատէրի, քի Լաթեանտա էմրաք օահիպի տիր, ավա չըգտըզընտա ֆիւճճէթէն վէֆաթ իթտի։

ՍԲԱՆԵԱ

Մադրիտ 26 սեպտեմբեր

Պարսելօնտա պիր իսթիլալ զուհուր իթտի. կէօնիւլլիւլէր թէրքի սիլահ իթմէք իսթէմէտիքլերի իչին։ Մէթէրիսլէր եավրպ, տասդիր տասխի մէզքիւր մէթէրիսլէր իւվլերինէ հիճմ իթտիլէր, չէոտիտ պիր գավգատան սոնրա, կէօնիւլիւլէր թարումար խորիպ, մէթէրիսլէր գալտըրըլտը վէ տասյիշ տասխի եէնիտէն իպգա գըլընտը։

ՄԻԻՃԹԷՄԷԱՅԻ ԱՄԷՐԻԳԱ

Նէ-Եօրք 25 սեպտեմբեր

Մալէյի նաղբրը Մ. Պուլթուէլին էմրի իլէ ալթըն սաթըլտըզընտան, ալթուն ֆիյաթը տիւշտիւ։

ՈՒԼԱՀ ՊՈՒՂՏԱՆ

Պոստրէշ 24 սեպտեմբեր

Տասխիլէյի նաղբրը, վալիլէրէ պիրէր միզէքքէրէյի ումումիյի իրսալ իտէրէք, բուհպան կիրուհի էմրի իլէ, ատամ ախզ ու կիրիֆթ իթմէմէլերինի էմր էյլէմիշ տիր։

ԻՆԳԻԼԻԹԷՐԱ

Լոնդրա 25 սեպտեմբեր

1866 տա Ամթլանթիգ տէնիզի ալթընտան վազ օլունան թէլէկրաֆ թէլի գօփտու։

ՖՐԱՆՍԱ

Բաբէ 24 սեպտեմբեր

Յէնէրալ Ֆլէօրիւնին Բէթբրսպուրկտա Ֆրանսա սէֆիրի նասպ օլունմուշ օլմասընա տայիր չուէտու պուլան թէվթուրու. Պօնթիթիսիսինէ զաղէթասը թասսիգ իթմէքտէ տիր։

ԱՎՍԹՐԻԱ

Բրաղ 25 սեպտեմբեր

Պօհէմէատտաքի Տիէթ մէճլիսի իչին օլուռան ինթիխապլարտա, Զէք մէլէթ պէէտաննամէսինի իմզալաեան քէտֆֆէյի Զէք վէքիլլերիչէհիբլերտէ եէնիտէն ինթիխապ օլունմուշլար տըր։ Շիմտիքի նիզամնամէյի թասահուպ իտէն գանտիտալը քէտամիլէն մագսէտլերինէ վասել օլամատըլար։

ՄԻԻՃԹԷՄԷԱՅԻ ԱՄԷՐԻԳԱ ՎԷ ՍՊԱՆԻԱ

Նէ-Եօրք 24 սեպտ.

Նիու Եօրգուն Հէրալտ, Թայմզ, Թրիպիւն նաման զազէթալարը, Ամէրիգա գապինէթօսունուն, Մատրիտտէքի Ամէրիգա սէֆիրի Ժէնէրալ Սիքըրն թավը ու հարէքէթինի թահսին իթմիշ օլտուզունու գավիէն պիլտիրմէքտէ տիրլեր։

Ֆիէատլարը եիւքսէլթմէք իսթէյէնլը չօգ ալթուն ալտրգալարը իչին Նիու Եօրգտա ալթուն ֆիէատը 41 1/4 է չըգտը։

ՏԱԽԻԼԻՃԷ

Եանեա հարիգզէտէկեանընա Զաթը հաղրէթի թաճտարիլերի թարաֆընտան 750 պին զուրուշ իհսան օլունմուշ տուր։

— Բարիս բասսթիանէսի տիրէքթորու միւնէճճիմ Լըվըրիէե Մէճիտէյի նըշանը ղիշանըն իքինճի բիւթպէսինտէն պիր գըլթա իթա գըլընմըշ տըր։

— Կէչէնլէրտէ բաշբօրթլար հաղգընտա նէշը օլունան գանունամէ սէֆարէթխանէլէր թարաֆընտան դապուլ օլունմամըշ տըր։

— Կէչէն ճիւմա իրթէսի կիւնիւ էյլէտէն սոնրա, ալթը ազատան միւրէքքէպ պիր գօմիսիոն, Ռումէլի տէմիր եօլունուն եէնի իմթիյազընըն թէֆթիշ բիւյաթընը սրբասընա գօմագ իւզրէ Տար էլ Ֆիւնունտա մալէյէ նազրը վասյա հաղրէթլերինին թահթը բիյասթինտէ օլտուզու հալտէ ադոը մէճլիս էյլէմիշ տիր։

— Մ. Ժիագօմէթինին, Խթանպոլու կաղ իլէ թէնվիր գըլմագ իչին լազըմ կէլէն իմթիյազը գամիին թահսիլ իթմիշ օլտուզու մա մէճնուլիեէ մասմուիմիպ օլմուշ տուր։

— Օսէրվաթօր Թրէսթինօ նամ զաղէթանրն էմնիյէթէ չանան մահէլտէն ալարագ պիլտիրտիկինէ նէզարէն, Մըսը հիւքիմէթի աղիմ թէտարիքաթը հարպէյի իճրա իթմէքտէ տիր։ Մէղքիւր զաղէթանրն մալիւմաթընա իթիմատա իթմէք լազըմ կէլիր իսէ, էճնէպիլերտէն միւրէքքէպ օլան պէօլիւք քիամիլէն թէչքիլ օլունմուշ։ Խոկէնտէրիյի լիմանընտա պուլունան քալէլերին սիլահլանթորրըլմասընա սիւրանթլէ տէվամ օլունմագտա վէ հէր կիւն ասաքիրէ թալիմ իճրա իթտիրթտիրիլմէքտէ իմիշ։

— Պու կիւնքի կիւն չըգարըլան Լա Թիւրքիտէ օգունտուզունա նէզարէն խրտիվ ին սատրազամ հաղրէթլերի թարաֆընտան իրսալ գըլընան իքինճի նամէեէ վէրտիկի ճէվապը տիւնքի կիւն պուրաեա վասել օլմուշ տուր։

Անօյլենտիկինէ նէզարէն, խրտիվ ի Մրսը։ Սատրազամ հաղրէթլերինին մէքթուպունտա միւնասիբճ շարթլարը գապուլ իթմէմէքտէ իմիշ։

— Էվրօփատան ալընան սոն զաղէթալարտան անլաշըլըրընա նէզարէն, Իմբէրաթօրիչա հաղրէթլերի գարատան վէնէտիկ կոտիպ օրատան վարօրա բարդիպ օլաճագ տուր։ Իւչիւնճիւ տիրալ Մուլաքընը պայրաղընը գիւշատ իտէն Թէմիզ նամ ֆըրգաթին, Մանշատան պուրնունտա Իմբէրաթօրիչանընը բագիպ օլտուզու Լէկլ նամ ֆրգաթինէ պէքլիյիպ, Ամթինաեա գատար մէղքիւր ֆըրգաթին իլէ պիրլիքտէ կիտէճէք տիր։ Իմբէրաթօրիչա հաղրէթլերի հոկտեմբեր 11տէ Ամթինաեա վասել օլաճագ տուր։ Միւշարիլէյհա հաղրէթլերի տօղրուսարաեա ազիմէթլէ դրալ վէ դըրալիչա հազարաթընա վէղիթասընը վէրիպ, պատէհու գրալ վէ գրալիչա հազարաթը Ֆրանսա սէֆարէթխանէսինէ աղիմէթլէ քէնտի թարաֆլարընտան Իմբէրաթօրիչա հաղրէթլերինէ վէղիթալարընը վէրճէքքէրիր։

Իմբէրաթօրիչա հաղրէթլերի Ամբրոբու վէ սայիր մէչհուր պինալարը սէյր ու թէմաշա իտէրէք ախշամրը տախի Իսթանպոլա կէլմէք իւզրէ Ամթինայը թէրք էտէճէք տիր։ Միւշարիլէյհա հազրէթլերինի գապուլ իթմէք իչին կէրէք վէնէտիկտէ վէ կ'էրէք Ամթինաստա պէօյիւք հաղբրլբգալար իճրա օլունմուշ տուր։

— Մըսրրտան ալընան խապէրլէր, պու սէնէ բամուք մահսուլունուն բէք իյի պիր հալտէ օլտուզունու պէէտան իթմէքտէ տիրլեր, Նիլ նէհրինին սուեու խոշնուտա օլունաճագ սուրէթտէ եիւքսէլմէյէ պաշլամըշ, վէ չիֆթճիլեր, սուեուն ճօշմասընտան լաեըգլը սուրէթտէ խթիֆատէ իթմէյէ հազըրլանմագտա տրրլար։

— Պիզանթիս նամ Ռում դաղէթասը սիւտտէ օլան չօճուզունու ըրրմըշ օլան Դասրմիքաշալը Օսմանլը գատընընն վագասընը նագլ իթտիքտէն սոնրա, հիւքիմէթին, սօղագլարտա սէրսէրի կէզմէքտէ օլան քէրիլերի օրթատան դալտըրմաեա գարար վէրմիշ օլտուզուն պիլտիրմէքտէ աիր։ Պու պատէ Հիւքիմէթէ իչ թէքլիֆ օլունմուշ տուր։

Պ'ըրինճի, էվվէլինտէն էրքէքլերի տիչիլերտէն աերբարագ քէտֆֆէյի քէլիլերի ինսիզ տատալարա նագլ իթմէքիքինճի, հէր խանէ սահիպնի պիր թագրմ քէլիլերի կէպէրինճէյէտէք խանէսինտէ պէպլիմէյէ մէճպուր իթմէք, իւչիւնճիւ, քէտֆֆէյի սէրսէրի կէզէն քէլիլերի պիր միւտտէթի մուայէնէ զարֆընտա տէֆ իթմէյի միւթէահիտ օլան սանամթէտարընը պիրինէ սամամագ։ Լէվանթ Հէրալտ պու իւչ թէքլիֆլերին հիչ պիրիսինէ, խուսուսի իլէ իքինճի թէքլիֆէ ասլա հաճէթ կէօրմէյիպ, քէլիլերին սրչան օթու իլէ թէկլիֆ իթտիրիլմէսինի թէքլիֆ իթմիշ տիր։

ԹՈՐԻՃԻՑԷ

ԽՍԹԱՆԵԱ ՎԷ ՖՐԱՆՍԱ

Յէնէրալ Բրիմ, պիր սամաման գիեատ իմբէրաթօր Նաբօլէօն իլէ կէօրիշտու, ֆագաթ միքեանլէմէնին էսասը օլան մատտէ իւզրինէ խօշնուտ օլարաղ կէրի տէօնմիւշ օլտուզու շիւբհէլի տիր։

Իմբէրաթօր Նաբօլէօնուն, Խրանեա պիր ֆէնալըգ իթմէյէ նիեէթի եօղ տուր, ֆագաթ կէրէք տախիլի վէ կէրէք խարիճի մատտէլերինտէ օնա պիր էյիլիք տախի իտէմէզ։

Յէնէրալ Բրիմ, շիւբհէսիզ Գուպա մատտէսի իւզրինէ, իմբէրաթօրուն նասիհաթընը վէ եարսըմընը էլտէ իթմէք իսթէմիշ տիր, պիզճէ իմբէրաթօրուն վէրտիյի ճէվապ շու օլմուշ օլմալը տըր. եանի. Գուպա մատտէսի եալընըզ խարանեանընն էլի իլէ թէսվիյէ իտիլէպիլիր. պիր վագթի Սարտինեա տասքերի սէրասքերի օլան Յէնէրալ Զիալտինէյէ վէրտիյիմ նասիհաթը սանա տա վէրիրիմ «գուվվէթլի վէ չավուք վուր». «Լ վագթի Գուպաեը զազանապիլիր սինիզ».

Իչթէ Միւճթէմէյի Ամէրիգա բէյիսի Յէնէրալ Կրանթընը վէրտիյի նասիհաթի տախի պունուն թըգրընը տըր. «պիլթիւն Ամէրիգա էհալիսի, Գուպաստա տէօքիւլէն գան հէրնէ օլա տախի Ամէրիգալը գանը տըր տէյի պաղրրտրղը հալտէ, գան տէօքիւլմէնէն ուզուն միւտտէթ տէվամ իտիլմէսի էօնիւ ալընմազ իսէ, չար նաչար Գուպա էշզրեալարընը «ճէնկիճի» մաղամընտա թանրերդպ անլէրէ կէրէք մատտի վէ կէրէք մանեվի սուրէթտէ եարտըմ իթմէյէ մէճպուր օլաճաղըմ. եա իշի պիրան էվվէլ պէթիրին, եօգսա պաշգա պիր եօլիլ Գուպաստան կէրի չէքիլմէյէ պաղրն»։

Մատրիտէքի Ամէրիգա սէֆիրի Յէնէրալ Սիքըլըն Իսբանեա հիւքիմէթինէ վէրտիյի նօթա, վագտա քէնտի թարաֆընտան հուտուտու թէճավուզ իտիլէրէք եազըլմըշ օլտուզու անլաշըլտը իսէ տէ, ենէ Իսբանեօլլարըն քիպրինի օլ տէրէճէտէ թահրիգ իթտի քի, մէմալիքին պիր ուճունտան օլ պիր ուճունա գատար Ամէրիգաեա գարշը հիտտէթ սէտալարը եիւքսէլտի, վէ հէր թարաֆտան Գուպաեա կէթմէք իւզրէ կէօնիւլլի ասաքիր պէօլիւքլերի թէչքիլ իթմէյէ չըգրշըլտը, վէ հաթթա Գուպաեա կիթմէքլիկէ բարի օլան քէտֆֆէյի Գարլիսթ մահպուսլարը խէլաս իթմէք խսթէնտի։

Իսբանեալըլարը, իշ պու վաթանբէրվէրլիք տույգուլարընը թահսին իտէրիզ. ֆագաթ Իսբանեալըլար, թամ միլահաղա իլէ շունու տիւշինմէյի տիրլեր քի, Գուպա, գըլըճ հիւքմիւ իլէ հէր նէ գատար քէնտի մալլերի սաեըլը իսէ, արաղիսի վէ էհալիսի իլէ Ամէրիգա մալի տախի սայըլտըզընտան, պիր սէնէ միւթէմատիէն քէնտիլերէ գարշը ճէնկլէշտիքտէն սոնրա, եէնիմէտիքշը մէրի հալտէ, ուզուն միւտտէթ տահա գան տէօքիւլմէսինէ տէվամ իտիլմէսինտէն հուսուլ կէլէպիլէճէք ադրը նէթիճէլէր տախի օլապիլիր. վէ պու նէթիճէլէրէ տաեանմագլըզընը մալի, Գուպաեը գայպ իթմէքլիքտէն բէք չօգ ղիեատէյէ օլուր։

Տիկէր եանտան, Միւճթէմէայի Ամէրիգա հիւքիւմէթինին, Գուպա իխթիլալը ուզանմասընտան նաչի նէ միւշքիլաթլարա տիւշար օլաճաղընը պիլիրիզ. Ֆագաթ ըէյիս Կրանթ էլպէթէ էյիուէն պիլիր քի, Ամէրիգանընն տախիլի մուհարէպէսինին ուզանմասընա սէպէպ, պաղը Էվրոպա տէվլէթլէրինին, ճէնուպիլէրի «ճէնքճի» մագամընտա թանրմըշ օլմալարը իտի. իմտի Գուպա իխթիլալընն պիր ան էվվէլ թէսքինինի արզու իթտիյի սրբատա, Գուպալըլարա, «ճէնքճի» թանրլաճաղարընա տայիր պիր իւմիտ կէօսթէրմէմէլի իտի։

Ֆագաթ հէփսինտէն էվվէլ Խրանեալըլար շունու էյիտէն պիլմէլի տիրլէր քի, էկէր եէնիտէն եէնիյէ կէօնտէրտիքլէրի ասաքիր սայէսինտէ մալիք օլտուգլարը ճէսիմ գուվվէթ իլէ տախի, ազ վագրթ զարֆընտա Գուպա իխթիլալընա պիր նէթիճէ վիրէմէղլէր իսկ, հէր չէյի կէօզ ալարագ ուզուն միւտտէթ տաեանրպ տուրտուգլարընտա։ Միւճթէմէայի Ամէրիգատան պիր տիւշմէնլիք կէօրմէզլէրսէ տախի, ի՛ին նէթիճէսի Խրանեանընն խարապիեէթինէ միւսաֆիր պիր հալտէ գարար գըլապիլիր։

Եիւզտէ իւչ ֆայիզլի ֆօնտօլարը նակէհան 23 է տիւշտիւ, վէ հէնուզ ազ պիր չէյ տախի եիւքսէլէմէտի. իմտի Գուպա իխթիլալընա նէթիճէ վիրէճէք սէպէպ Ամէրիգանընն միւտտախէլ իթմէսի օլմասընը, իլլա Խրանեա խազինէսինին իֆլաս օլմասը օլաճագտըր։ Խրանեալըլարընն, իմբէրաթօր Նաբօլէօնտան հիչ պիր մանէվի իմտատ պէքլէմէյէ իւմիտլէրի օլմամալը տըր, քէզալիք Ինկիլթէրրատան. Ավթրիատան վէ սայիրէտէն տախի պիր իւմիտ պէքլէմէմէլի տիրլէր. չիւնքի էկէր Միւճթէմէայի Ամէրիգա հիւքիւմէթի, պիւթիւն գուվվէթի իլէ Գուպա ճէզիրէսինի, Խրանեա հիւքիւմէթի հիւքմիւթահթընտան գուրթարմաեա գարար վէրիր իսկ, հիւքիւմէթի մէղքիւրէնին էօյլէ պիր գարարը իճրասընը մէն իթմէք իւզրէ, Էվրոբա տէվլէթլէրինտէն հիչ պիրիսինին տախի, նէ նէթիճէսի նամալիւմ օլան պիր մուհարէպէ իլէ Ամէրիգաեա գարշը ուզրաշմաեա վագրթլարը եախօտ մէյլանլարը վար տըր, վէ նէտէ օնա գարշըլըգ պիր մէնֆաաթլարը։

Վագաա Գուպա կէպի, Անթիլ ատալարը ինճիսի տինմէք չէրէֆինէ նայիլ օլմուշ օլան պիր ատաեը էլտէն չըգարմագ, գօլայ պիր չէյ տէյիլ տիր, ֆագաթ էկէր «գուվվէթլի վէ չաբուգ պիր վուրուշ» իլէ մուհաֆաղա իտիլէմէյէճէք, պիր ատա ուզրունա ասըլ անա մէմալիքին խարապիեէթինի կէօզէ ալմագըրընն տախի քեարը ագրլ սաեըլմաեաճաղընտա շիւբհէ եօգտուր։

Սէրբանօ վէ Բրիմ պու խուսուսա չօգտան խքեաթ օլմուշլար տըր։

(Թարգմանեց Խաչատուր)

— Կլօպ նամ դաշէթմանընն դավլինճէ, Ամէրիգատա զէր իտիլէպիլիր հէր եէր իշլէնիլտիքտէ, պիւթիւն տիւնեա իւզէրինտէ պուլունան ինանալարա իդթիգա օլանատ տէօրթ գաթ ղիեատէ եէյէճէք եէթիշտիրիլէպիլէճէյի հիսապ օլունմագտա տըր։

— Սեպտեմբեր 16 թարիխէ Լօնտրատան եաղըլտըղընա նէզարէն, Գուպա ճէզիրէսի մատտէսինտէն տօլաեը, Միւճթէմէայի Ամէրիգա իլէ Խրանեա հիւքիւմէթի պէյնինտէ վագը օլան միւքեալէմէնին նէթիճէսինին խայրըսըզ օլաճաղը վէավէսէսինէ մէպնի, ֆօնտօլարընը ֆիեաթլարը կէրէյի կիպի կէվշէմիշ տիր։

Ոնտան պէրու կէրէք Լօնտրա, վէ կէրէք Փարիզ բիաշալարընտա ֆօնտո ֆիեաթլարը գըրըլմաեա տէվամ իթմէքտէ օլտուղունտան, մէղքիւր մատտէնին կիթտիքճէ էհէմմիյէթ քէսպ իթմէքտէ օլտուղու անլաշըլըը։

ԱՄԷՐԻԳԱ ԲԱՆՈՒԼՈՒ

Տիւնեանընն պաղը սայիր մահալլէրինտէ տախի քիւլլիեէթլի բամուգ եէթիշտիրիլմէքտէ իսկ տէ, Միւճթէմէայի Ամէրիգատա հասըլօլան բամուղունն սայիր մահէլլէրինքինտէն նէ տէրէճէտէ ֆարգը վէ էհէմմիյէթլի օլտուղու, Ամէրիգանընն տախիլի մուհարէպէսինտէ իյիճէ անլաշըլըը։

Տախիլի մուհարէպէ պիթտի, վէ ոնտան պէրու տէօրթ տէնէ կէչտի իսկ տէ, պունտան էվվէլքի սէնէլէրտէ չըգան մահսուլա պագարագ, մուհարէպէտէն տօլայը բամուգ թարալարընճա հասըլ օլան զիեանընն եէրինին հայէա տօպուրուլմուշ օլմատըգը անլաշըլմագտա իտի, պու սէնէնին մահսուլու իչին տախի էվվէլինտէն օլան քէշֆ էյի պիր հալ կէօսթէրմէզ իտի. վէ պու սէպէպտէն նաչի, բամուք ֆիեաթլարը ֆըրամրշ իտի. ֆագաթ չիմտի չըգաճագ մահսուլուն թամամ մըգտարը անլաշըլըրղընտան, շէօյլէ քի, կէչէն սէնէ 2 ½ միլիոն պալեատան ազ իքէն, պու սէնէ 3 միլիոնու տախի աշաճաղընտան, բամուք ֆիեաթլարը տիւշմիշ տիւր, վէ կէօրիւնիշէ նէզարէն տահատա տիւշճէք իսէտէ, զիեատէ ճէտիւշմէմէյէճէք յիճէ տէ սէպէպէր եօգ տէյիլ տիր, քի պու սէպէպլերին պաշլըճասը շու թիթիտքի տիր։

Տախիլի մուհարէպէտէն էվվէլ, Ֆրանսատա վէ Ամէրիգատա չիմտիքի գատար բամուգ մանթաը ֆապրիգալարը պուլունմատըգտան պաշգա, հայթա նէֆքի Ամէրիգատա տախի մանիֆաթուրա ֆապրիգալարը հիչ նէվինտէն օլուպ, Ամէրիգալըլար խամ բամուղու Ինկիլթէրրաեա կէօնտէրիպ, Ինկիլթէրրատան եարըմմը իրլիք, պէզ, պամա վէ սայիրէ ալըրլար իտի. վէ պու սէպէպլէ հէման Ամէրիգանընն քեաֆֆէյի բամուք մահսուլու Ինկիլթէրրաեա կէօնտէրիլէր իտի. ֆագաթ մէղքիւր մուհարէպէտէն սօնրա, Ամէրիգալըլար խայլիճէ մանիֆաթուրա ֆապրիգալարը եարմրշ օլտուգլարընտան, մահսուլարընին պիր մըգտարընը քէնտիլէր իչին ալըգօյմագտա, վէ պիր մըգտարընը տախի Ֆրանսաեա վէ Ամէրիգաեա կէօնտէրմէքտէ տիրլէր. իմտի Ինկիլթէրրաեա էվվէլլերի օլտուղու գատար բամուգ կէօնտէրիմմէքտէ օլուպ, տիկէր եանտան, Ամէրիգաեա, Ֆրանսայա վէ Ամէրիգաեա կէօնտէրիլէճէք օլան մանիֆաթուրանընն մըգտարը էքսիլմիշ իսէ տէ, սայիր մահէլլերէ կէօնտէրիլէնին մըգտարը տախի արթմըշ օլտուղունտան, Ինկիլթէրրատա բամուղուն զըյմէթինին չօղաճ տիւշճէյի մէմուլ օլունմատաղ. ֆագաթ տիւշմէյէճէյինէ տայիր տախի բէք սաղլամ պիր իւմիտ պուլունմատըղը մէյտանտա օլտուղճա, բամուգ մանթաը ախզ ու իթտասընտա պուլունան թիւճճարլարըմըզըն էմրի պասիրէթէ զիեատէճէ բիայէթ իթմէլերի էլզէմիեէթանն սայըլըը։

— Պուպա ճէզիրէսինտէն Մատրիտ վարիտ օլան պիր թէլէկրաֆ խապերինէ նէզարէն, իսթիլալ թէնզիլ պուլմաեա պաշլամըշ իմիշ. էկէր հոկսմբերտէ թէճէմմիւ իտէճէք օլան Գօրթէզ մէճլիսինէ, Իթալեա գրալը օղլունուն Խրանեա գրալըլըղը գանտիտալըղընա տայիր բամին պիր թէքլիֆ զուհուրա կէլէր իսկ, Խրանեատան այրըլմատ արագ. սէրբէստէյէթէ մալիք օլմագ խատատընտա օլան ֆըրզա տախի սէրտարը էլտէն պրբաղարագ Խրանեա հիւքիւմէթինէ իթաաթ իտէճէքլմիշ. ֆագաթ ըրբիպլիքէնէր, էշգրեալարընն էն գուվվէթլի գըսմը օլտուղալարը հալտէ, հիչ պիր գանտիտա իչինն սիլահլարընը թէրք իթմէյէճէքլէր իմիշ։

— Խրանեա հիւքիւմէթի, Գուպա ճէզիրէսինէ կէօնտէրիլմէք իւզրէ 7 գըթա ղըրկը ֆըրզաթին, վէ 12 գըթա տախի վարօր դօրմէթ սիլահլանորմագտա տըր։

Մէղքիւր տօնանմայա խայլիճէ ասաքիր լաղըմ օլտուղունտան, Գուպա ճէզիրէսի իլէ պիւիւք ախզ ու իթտասը օլան Գաթալօնեա էհալիսի հիւքիւմէթի քէնտի արզուլարընը պէեան իտէրէք, պէօլիւք պէօլիւք կէօնիւլիւ ասաքիր եապըլմագտա իմիշլէր։

Պէօյէ պիր տօնանմանընն, էշգրեալարա գարշը գուլլանըլմասընա հիչ պիր հոճէթ վէ միւնասէպէթ պուլունմատըղընտան, Միւճթէմէայի Ամէրիգանընն թէհտիտինէ գարշը կէօսթէրիշ իչին օլմալը տըր տէյի զանն օլունուր։

Ա. Գ Ա Ց Ի Ն

Օրոսոյ 28 է — Սեպտ. 4 է Ընդ. ժողովը — Սրբազան Եպիսկոպոսաց ատ. Կաթողիկոսի հեռագրին բանաբարութեան խնդիրը։

Ազգովին գիտցուած ճշմարտութիւն մ'է, որ միայն Էջմիածին ձեռնադրուած եւ անկէ ընդունուած եպիսկոպոսք կըրնան Կ. Պոլսոյ պատրիարք ըլլալ։

Օգոստոս 28ի Ընդ. ժողովին մէջ առաջարկութիւն ըրին քանի մը երեսփոխանք, որ Ներսէս Եպիսկոպոսն ալ, որ Սիս ձեռնադրուած եպիսկոպոս մ'է, կարենայ նոյն ժողովին մէջ պատրիարքական ընտրութեան ենթակայ ըլլալ։

Ընդ. ժողովը ասիկայ Էջմիածնայ աթոռոյն իրաւանցը դէմ տեսնելով վրանեցաւ. երեսփոխաններէն ոմանք առաջարկեցին, որ ժողովը նոյն օրը առնոր ալ քուէ տայ ու պատրիարքական ընտրութիւնը կատարուի, եւ երբ նա ընտրուի, իրենք երաշխաւոր կըլլան Սրբազան Կաթողիկոսին զանիկա ընդունելուն։

Ընդ. ժողովոյ մեծագոյն մասը գաղիկա չընդունեց, Եկեղեցական Համագումար ժողովին յանձնեց, որ զՆերսէս, եթէ կարելի է, ընտրելեաց ցուցակին մէջ անցունէ, անոր Էջմիածնէ ընդունուած համարուելուն վերաբերեալ քանի մը հանգամանքներ եւս յիշելով, որ էին Ներսէսի՝ վերջին Կաթողիկոսական ընտրութեան պատգամաւոր գացած ըլլալը, Էջմիածնայ թեմի մէջ պաշտօն վարելը եւ Կաթողիկոսէն օրհնութեան կոնդակներ կամ բարեւագրեր առած ըլլալը։

Համագումար ժողովը զատնք Ներսէսի Էջմիածնէ ընդունուած ըլլալուն բաւական փաստեր չհամարեց. սակայն առաջարկութիւն մը ընդունելի ըլլալու համար մի միայն պէտք էր որ Էջմիածնայ Կաթողիկոսին յատուկ այս նպատակաւ մէկ վկայականը (եւ ոչ բարեւագիրը) գտնուէր Ներսէս Եպիսկոպոսին ծոցը, եւ սակայն բան մը չկար։

Երեսփոխաններէն ոմանց առաջարկութիւնը Ազգային ընդհանուր Կաթողիկոսական իրաւունքը Էջմիածնէ վերցընել ու Սիս փոխադրելու մասին սակէ առաջ անցած խորհուրդներու իրականութեան մէկ նախապատրաստութիւնը համարուելով, ազգայիններէն շատերը անմիջապէս բողոքել սկսան լրագիրներով եւ այլ միջոցներով այս առաջարկութեան դէմ։

Լրագիրները երկու կողմ բաժնուեցան, Մանգումէ եւ Մէճմուա այս առաջարկութեան դէմ բողոքողներուն կողմը գտնուեցան, իսկ Մասիս այս առաջարկութիւնը ընդունողներուն կողմն։

Ներսէս Եպիսկոպոս Լրագրայ մէջ հրաժարական մը հրատարակեց, իր պատրիարքական ընտրելի չկրնալ ըլլալուն միակ պատճառ՝ միայն իրեն՝ Սահմանադրութեան պահանջած 35 տարեոյ հասակը չունենալը մէջ բերելով, առանց Սսոյ Եպիսկոպոս ըլլալն բերան անդամ առնելու։

Մասիս նոյն իսկ այս հրաժարականը հրատարակած թերթին մէջ, մրանգամայն նամակ մ'ալ հրատարակեց եւ իր կողմանէ դիտողութիւն ըրաւ, որ երեսփոխանք՝ ամենեւին 35 տարեոյ հասակի մեքենական կէտին մոռդիր պէտք չէ ըլլան, այլ միայն անոր անձնական արժանաւորութեանը նային։

Ամէն հաւանականութիւն կը ցուցնէր որ հետեւեալ Սեպ. 4ի Ընդ. ժողովին մէջ, այս առաջարկութիւնը ընող երեսփոխանք առանց որ եւ է ձայնի ունկն դնելու, ինչպէս ըրին Իգնատիոս սրբազանի ընտրութեան ժամանակը, եւ առանց Համագումար ժողովին ներկայացնելիք տեղեկագրին կամ բողոքագրին իսկ անսալու, պիտի պընդէին որ անպատճառ Ներսէս ընտրելի համարուի, եւ ամէն տեսակ մեքենայութիւն ալ ի գործ պիտի դնէին որ նա ընտրուի։

Սանկ արարք մը շատ ցաւալի երկպառակութիւն մը կրնար յարուցանել ընդհանուր ազգին մէջ, եւ շատ դառն հետեւանքներու դուռ մը բանալ։

Անոր համար, Համագումար ժողովը իր տեղեկագիրը կամ բողոքագիրը ի պաշտօնէ Ընդհ. ժողովի ուղղելէ եւ սասնկ խնդրոյ մը լուծումը ազգին դարաւոր սկզբանը եւ Սահմանադրութեան տրամադրութեանը համեմատ Մայր Աթոռին պատկանիլը յայտնելէետեւ, մայրաքաղաքս գտնուող ութ եպիսկոպոսունք ալ խիստ խոհականութեամբ, ազգը գալիք երկպառակութենէն եւ անոր դառն հետեւանքներէն անմիջական կերպով փրկելու համար յանպաշտօնից եւ իրենց լոկ անձնական ստորագրութեամբը միայն եղելութիւնը Սրբազան Հայրապետին ծանուցին։

Վասն զի Ընդհ. ժողովը Համագումար ժողովին իրեն ուղղած գիրը կամ պիտի ընդունէր եւ խնդրին լուծումը Կաթողիկոսին թողուր, եւ կամ պիտի չընդունէր եւ ինքնին լուծելու ելլէր այն ոմանց երեսփոխանաց առաջարկած երաշխաւորութիւնը ընդունելով. Եթէ ընդունէր՝ Համագումար ժողովին գիրը տեղեկագիր պիտի համարուէր, իսկ եթէ չընդունէր՝ բողոքագիր պիտի համարուէր, որուն դէմ եթէ երեսփոխանք յամառելով իրենց առաջադրութիւնը ի գլուխ տանել ուզէին, եպիսկոպոսունք Սրբազան Կաթողիկոսին այս մասին առանձնակի իրենց ուղղած որոշումը մէջ պիտի բերէին, ու տարաձայնութեան առաջը առնէին։

Օտեան էֆէնտի առանց Ազգային որ եւ է Ատենի մը որոշումը առած ըլլալու, չենք գիտեր ինչ միջոցով, եպիսկոպոսաց այդ առանձին հեռագրին օրինակը յաջողած էր ձեռք բերելու, որ ներկայացուց Սեպ. 4ի Ընդհ. ժողովին։ Առանց Ազգային որ եւ է Ատե-

նի մը որոշումը առած ըլլալու բանիք, վասն զի յայտնի է որ Ընդհ. Ժողովոյ որոշումը չունէր, զի Օգոս. 28ի եւ Սեպ. 4ի մէջ տեղը Ընդհ. Ժողով չգումարուեցաւ, նոյնպէս եւ Խառն Ժողովոյ որոշումը չունէր, զի նոյն միջոցին Խառն Ժողով ալ չգումարուեցաւ, որ եթէ գումարուած ըլլար խորէն եպիսկոպոս ալ կը գտնուէր կամ անպատճառ կրնար հրաւիրուիլ, եւ հեռագրին օրինակը անկէ խնդրուիլ փոխանակ հեռագրատուն կամ ուրիշի դիմելու, զի խորէն եպիսկոպոս ալ Խառն ժողովոյ անդամ ու փոխ—Ատենապետ է. որ եթէ խորէն եպիսկոպոսէն չկարենար առնուիլ, եւ եթէ անպատճառ առնուելու հարկ եւ իրաւունք մը տեսնուէր այն ժամանակը միայն Ժողովի մեծագոյն մասին որոշմամբը պէտք եղած միջոցաւ կամ իրմէ եւ կամ հեռագրատունէն կառնուէր. բայց ինչպէս վարը պիտի տեսնուի, ասանկ եղած չէր, եւ ասանկ որոշում մը տալու համար Ընդհ. եւ Խառն Ժողովներէն զատ ուրիշ Ազգ. ձեռնհասութիւն մը չկար.

Սեպ. 4ի Ընդ. Ժողովին նիւթը, Պատրիարքին ընտրութիւնը եւ այս հեռագրին ոճն ու հեռագրատունէն առնուած ըլլալուն խնդիրներն եղան.

Պատրիարքի ընտրութիւնը լմնցաւ 2000էն աւելի ազգայնոց հանրագրութեամբ ներկայացուցած Էջմիածնայ եպիսկոպոսներուն մէջէն երկու ընտրելիներէն Խրիմեան Սրբազանը Պատրիարք հրատարակուելով.

Նոյնպէս եւ ութ եպիսկոպոսաց հեռագրին պարունակութեան կամ խմբագրութեան խնդիրը Էջմիածնայ Կաթողիկոսին ատենին յանձնուեցաւ, ուրովհետեւ Ընդ. Ժողովը արդէն Կաթողիկոսին հեռագրեց թէ, «Ընդ. Ժողովը կը բողոքէ ութ եպիսկոպոսաց հեռագրին դէմ, որ իրողութիւնը այլափոխած են. պարագայները փոստայով պիտի գրկեմք—», որ մինչեւ հիմա կամ գրկած են կամ պիտի գրկեն (թէ եւ ըստ մեզ ինչպէս հեռագրին պատճէնը Ընդ. Ժողովոյ ներկայացուած է, նոյնպէս եւ փոստայով երկթալիք գրին պատճէնը, իրօք Ընդ. Ժողովի կողմէն ըլլալու համար պէտք է Ընդ. Ժողովին ներկայանայ), որ ութ եպիսկոպոսաց ալ՝ 'ի հարկէ փոստայով գրկելիք գրերին հետ մէկտեղ Ս. Սինոդին ներկայանալով կը քննուի, եւ այս մասին պէտք եղածը Ս. Կաթողիկոսին կողմէն մեզ կը ծանուցուի. Այս մասին ալ առ այժմ մեզի համար վճռելի նիւթ ըլլալիք բան մը չմնաց.

Տարօնեցի.

ՆԱՆՔԷՕՐԼԻՒԿԷ ՃԷՎԱՊ

1869 սեպ. 2 Մէրտէկէօզ.

. . . Էֆէնտի.

Ձեր վէմ եղած այն անճռոնի, եւ սասութեամբ լի Յայտարարութիւնը ինչպէս որ վեհանձնութեամբ Մանզումէիդ մէջ հրատարակեցիք, դարձեալ վեհանձնութիւնը հրթօղլով, այս մէկ քանի խօսքերը՝ որ Ընդդէմ Վշտացեալ Հայոցդ գրված է, 'ի լուր ամենեցուն հրատարակելնիդ կը խնդրեմք.

Վրթանէս քահանայ Տէրտէրեան
(Գէ+)

Քանի մը բառ Քանի մը Վշտացեալ Հայոց համար

Սիրելի Վշտացեալ քանի մը Հայեր,

Ապերախտ եւ երախտամոռաց է այն, որ իւր տեսածը, գիտցածը եւ վայելածը կը թագուցանէ. ուստի ապերախտ եւ երախտամոռաց չըլլալու համար, եւ քանի որ Փրկչէս սովրած եմ յունկանէ լսածս 'ի վերայ տանեաց քարոզել, աղա՛ որչա՛փ աւելի առջօք տեսածս հրապարակաւ ճառել պարտական եմ. ուստի քանի մը խօսք պիտի ընեմ ձեզ քանի մը Վշտացեալ Հայոցդ....

Ձեր ըրած ստութեամբ լի մէկ յայտարարութիւնիդ կարդալու բաղդն ունեցայ Մանզումէի պատուական օրագրոյն մէջ, որ փանոսեան էֆէնտիի դէմ էր, որ եւ ինք ալ պատասխաներ էր. բայց քանի մը խօսք ալ ըսել մեզի հարկ սեպեցինք Հիւանդանոցի մատակարարութեան մասին վրայով.

Ըսեր էիք թէ ձեր յայտարարութեան Գ. մասին մէջ «փանոսեան ազգային Հիւանդանոցի ժամանակ մը ինքնագլուխ տեսուչ եղաւ, ինչ բարի հետեւանք յառաջ բերաւ.. վերջապէս բան մը չըրած ձգեց» եւ այլ ինչեր ըրաւ.

Կը հարցնեմ ձեզ Վշտացեալ Հայե՛ր. արդեօք ազգային Հիւանդանոցը փանոսեանի յանձնուած նոյն յարկին բոլոր տեղուանք շրջա՞ծ էիք, եւ ինչեր կար տեսա՞ծ էիք. պարզ ըսենք հասկնալու համար. 1867ամին ապրիլ եւ մայիս ամիսներուն մէջ փրկիչ գացած, տեսած, գնա՞ծ էիք. մեք մայիս 16ին ազգային Հիւանդանոցի մասին մէջ քահանայութիւն ընել գնացինք, հրաւիրեալ Տ. Յօհան սրբազան պատրիարքին. Նոյն միջոցին նոր հոգաբարձութիւն մը կազմուեցաւ փրկչի տնօրէնութեան համար. ուստի մայիս 21ին փրկչի յարկին մէջ բոլոր եղածները գրի առնուեցան որ նոր տնօրէնութեան յանձնուի. Պատկերահանեան Մեծ. Միքայէլ էֆէնտին Պատրիարքարանի կողմանէ գրագիր եկաւ անդ, եւ մեք ալ առժամանակեայ անոյնն կողմանէ գրագրութեան պաշտօնը կատարեցինք. գիտէ՞ք ինչ դժուարութեամբ գրվեցաւ. թո՛ղ յանուն ճշմարտութեան վկայէ Պ. Միքայէլ.

Այո՛, աչքերնիս եւ քիթերնիս գոցելով շրջեցանք, ու տեսածնիս գրածնիս գրի առինք. անոր համար աչքերնիս գոցեցինք, քանզի տեսնելու բաներ չէին գտնուած անկողիններուն, վերմակներուն, սաւաններուն, բարձերուն եւ հագած լաթերուն հոտութիւնը, փտութիւնը, փխրութիւնը, հասը, եւ որդերուն անկողնոց բուրդերուն մէջ վխտալը եւն եւն, ամեն իրի սիրտերնիս եա չի գալու համար քիթերնիս, չի տեսնալու համար ալ աչքերնիս գոցելով վերջապէս մեծ աշխատութեամբ նոյն պաշտօնը կատարեցինք երկու օրը այսպէս յանձնուեցաւ յալիս մէկին փանոսեան էֆէնտի՛ին, սակայն նորին չնորհիւ օգոստոս ամսուն մէջ նոյն յարկը բոլորովին մաքրուեցաւ, անկողինները, վերմակները, սաւանները բարձերը, հագնելիք լաթերնին նորոգուելով, ուտելիքները կարգադրուելով. աչքէ անցուցէք Մանզումէի 411 թիւը ուր պիտի տեսնաք կերակրոյ մեծ ցանկ մը, որ ազնուականի աղոց պէս կուտէին, կը հագվէին թէ՛ սա պատապարեալք. վերջապէս, այնպէս ըրաւ երեսուն քառասուն աւուր մէջ որ ամենուն նախանձելի երեւցաւ. Այո՛ այս ըրած բարեգործութեանց համար կը վկայեն գաւառներէն ժողոված պատկանելի Արքեպիսկոպոսք, որք փրկչի մասնամ մէջ Սուրբ Պատարագ մատուցանել եկած ժամանակնին յաւակալաց շրջեցան բոլոր յարկերը եւ չնորհակալութիւններ ըրին Մեծ. տնօրէնին . . . Յիշատակութեան արժանի է եւ սա, որ օրագրութեանս մէջ գրած եմ. Օգոստոսի վերջերը (նոյն տարւոյն) քանի մը Խոալացի մատամաներ Յոյն տիկնաց հետ ընկերանալով Պալըքլը կերթային, Հիւանդանոցի մեծ դրան առջեւէն անցած ժամանակնին միայն ներս նայելով երբ մաքրութիւնը աչքերնին զարկաւ, եւ յիմար որանց եւ կանանց հագուստները տեսան(1), Յոյն տիկնայք սկսան յանուարէն խօսքեր ընել, ի՞նչ էր խօսքերնին. գովութիւն կարդացին, ըսելով թէ «սակէց քանի մը ամիս առաջ այս դրան առջեւէն չէինք կրնար անցնիլ, փխրութեան հոտէն եւ պատապարեալոց մերկութենէն սիրտ չէր դիմանար որ ներս նայէինք, բայց հիմա յայտնի կը տեսնուի բարեկարգութիւննին եւ մաքրութիւննին որնոր չնորհիւ նոր տեսչին ամենայն ինչ աղէկ է . . .».

Թո՛ղ վկայէ այս ըսածիս ստուգութեան համար յունագէտ Ճիզմէճեան մեծապատիւ Միքայէլ աղան որ այն ժամանակ մատակարարութեան պաշտօնը կը վարէր, որ ինք հասկցաւ ի՞նչ ըսելնին, եւ անմիջապէս դուրս ցաթկեց սենեակէն նոյն խոալացի մատամաները ներս հրաւիրելու համար, բայց դժբաղդաբար չատ հեռացեր էին. հապա Ամերիկայէն եկող Մասոն բըժիշկները ի՞նչեր ըսին. գիտակութեան տետրին մէջ անոնք դրեցին. այս ըսածիս ալ վկայ կը կանչեմ Հիսարեան Մեծ. Սարգիս աղան որ վանանք բոլոր տեղուանք շրջեցուց եւ չնորհակալութիւնները լսեց... վերջապէս փրկչի տնօրէնութեան մասին ոչ միայն մեք այլ բոլոր ճշմարտասէր Հայք, Տաճիկք եւ կը վկայեն որ չատ աղէկ եւ նայեցաւ, եւ չատ բարեկարգ ձգեց....

Վշտացեալ Հայոցդ ըրած յայտարարութիւնէն հասկըցանք որ փանոսեանի վրայ բնաւ համարում չունիք, բայց լսելու անանկ ունկնդիրներդ լսեցէք, որ փանոսեան էֆէնտին ազգիս մէջ մեծ համարում ունի, եւ փանոսեանի հրաժարիլը մեծ վնաս սըրտաւ փրկչի պատապարելոց, ինչպէս.

Նոյն տարւոյն դեկտեմբեր ամսուն մէջ որ փանոսեան փարիզ էր, Նիկոմիդիոյ վիճակին արժանընտիր Առաջնորդ Գեր. Նիկողոս Ս. Արքեպիսկոպոսը իւր մէկ օրհնութեան կոնդակաւ զմեզ փազար գիւղի կողմերը խրկեց փրկչի համար նուէր հաւաքելու. գացինք, տեսանք փանոսեանի պատիւը, եւ ինչ համարում ունենալը. քանզի կոնդակը Ս. եկեղեցւոյ մէջ կարդացուեցաւ եւ լսեցին թէ փրկչի ընդհանուր տնօրէն փանոսեան էֆէնտին է, իրենց կամաւ եկան իւղ եւ ձիթապտուղ գրուեցան, փազարու մեծ նոր գիւղ 1000 օխայ իւղ եւ 2000 օխայ ձիթապտուղ. Սէօլեօզ 125 հօխայ իւղ, եւ 110 հօխայ ձիթապտուղ. Կիւրլէ 25 հօխայ իւղ, եւ 90 հօխայ ձիթապտուղ, եւ մէկ տէնկ 65 հօխայ պալըմա. Գարաճ գիւղ 21 հօխայ իւղ, 84 հօխայ ձիթապտուղ. Պէյնի 34 հօխայ իւղ. Մարմարճը 200 հօխայ պալըկար. Ջէնկիլէր 100 հօխայ պալըկար. Մէրտէկէօզ 200 հօխա պալըկար. Եալաքտէրէ 100 հօխայ թարխանայ. Փէքէմէթ 25 հօխայ իւղ, 25 հօխայ ձիթապտուղ. Նիկէոյ նոր գիւղ օգոստոսի մէջ տալու պայմանաւ, 50 քիլէ ցորեն. վերջապէս 1220 հօխայ իւղ, 1449 հօխայ ձիթապտուղ, 590 հօխայ պալըկար եւ թարհանայ, 50 քիլէ ցորեն. որոց գինը միջին հաշւով 18,500ը կանցնի, սակայն երբ փանոսեանի հրաժարումը լսեցին նոյն յարկէն, բոլորն ալ եկան առ մեզ խոստումնին ետ առին. եւ անունները ալ սրբել տուին ցանկին մէջէն. հարցուցի թէ ի՞նչ պատճառի համար այսպէս կընէք եւ խոստումնիդ կատարել չէք ուզեր. պատասխանեցին թէ «տանք նէ փրկչի նոր տնօրէնը պիտի ուտէ, մենք մեր գրածները որ տանք նէ փանոսեանի պատւոյ մը ընելու համար պիտի տայինք, բայց ան ալ ելեր է. տուածնիս անգամ ետ կուզենք». որ մինչեւ փետրուար 4ին հազիւ 460 հօխայ իւղ, եւ 554 հօխայ ձիթապտուղ հաւաքուած էր զոր վերնիս մնաց, ինչպէս լսի այս առածնին ալ առնել փորձ ըրին, բայց ինչեւիցէ համոզեցինք չառնելնին. եւ մեզի ալ սա՛ պատուէրը ըրաւ Մեծ նոր գիւղի մեծ. Պալթաեան մահտեսի Յակոբ աղան, որ այս ըսուերները Պօլիս չբերեմ «դուք առէ՛ք հէլալ ըլլայ կերէք, եթէ չէք ընդունիր, կաղանդը որ փրկչի նոր տնօրէնին չտանիք. ուղղակի Մանզումէի տանիք տարանիք, կուզէ թող ինք ուտէ, կուզէ թափէ, ինչ որ կուզէ թող անանկ ընէ, մենք իրեն համար տուինք». եւ իր մեծապատիւ եղբայրն ալ Ստեփան աղան մէկ տակառ 50 հօխայ ընծայ ըրած իւղը ետ առաւ, ուրիշի ձեռք կանչելու ըսելով.

Դուրսերը ի՞նչ աստիճան պատիւ եւ համարում ունի փանոսեան՝ ահա՛ յայտնի կը տեսնուի որ երբ հրաժարական տալը լըսեցին իրենք ալ իրենց գրուած մնացած 12,500 դահեկանի նուէրը տալը զլացան. ահա՛ ազգին աղքատին եղած վնասը, այս վնասին պատճառը ո՞վ էր. ձեզի պէս քանի մը Վշտացեալ Հայեր, որ այս անզուգական բարերարին սիրտը վշտացնելով հրաժարականը տուաւ... փրկչի վրայով այս չափս բաւական կը սեպեմ.

Քանի մը խօսք ալ աւելցնենք Նիկոմիդիոյ ճշմարտասէր քանի մը ազնիւ երիտասարդաց նամակին վրայ, որ Մանզումէի 1015 թուոյն մէջ կարդացինք. ուր անոնք փանոսեան էֆէնտիի մէկ մեծ մարդասիրական գործքը ճառեր էին բայց չատ համառօտ, միայն իրենց գիտցածը գրելով ըսած էին թէ «մեք մեր կողմանէ միայն սաով կը բաւականանամք յուսալով որ ուրիշներն ալ իրենց պարտքը կը կատարեն». այո՛, այս պարտքը մեզի համար գրած են այն ազնիւ երիտասարդք. ուստի պարտական չի մնալու համար իբր նոյն նամակին չարունակութիւն քիչ մը բան ալ մենք ըսենք.

Նիկոմիդիոյ նամակին արգոյ հեղինակները բնաւ չէին յիշած Մէրտէկէօզի Տաճկաց, Գիրէճմէթի Հայոց եւ Տաճկաց, փազարու Ջագըրը գիւղի Տաճկաց, եւ Նիկիոյ Նոր գիւղի Հայոց ալ մատուցած մարդասիրական գործը, որ անոնց ալ օգնութեան հասնելով, անոնցմէ ալ այժմ օրհնութիւն կառնէ փանոսեան. իմ յիշած գիւղերուս ամենէն վերջինին ալիւր չկրնալով դրկել ճանապարհին հեռաւորութեան համար վաթսուն (60) Տաճկի ոսկի դրկեց. Քիչ մալ մեր գիւղին վրայ խօսինք.

1867 մարտ ամսուն մէջ երբ փանոսեանի ալիւրին տէնկերը չոքենալով խարամուսալ դրկեց իւր հաւատարիմ փիլիպպոս աղա Պէյզատեանցին հետ խարամուսալու Տաճիկները այնպէս կարծիք ըրին, իբր թէ տէնկերուն մէջ վառօդ եւ գնտակ լեցուած վըրան ալ ալիւր, Հայոց գիւղերը կը դրկուի. սակայն երբ խարամուսալու մէջ տէնկերը բացուեցան, եւ ձրի ու առանց կրօնի խտրութեան աղքատ Հայոց եւ Տաճկաց բաժնուեցաւ, խօսքերնին եւ կարծիքնին փոխեցին եւ սկսան ըսել թէ «խթամպօլտան չըգար, եաղմա եօզ, գազանտա եէ. լաքին, պունէ՞, Մանզումէնին միւտիրի փանոսեան էֆէնտի եաղմա եափըեօր. եաշա՛ Մանզումէ, վալլահի էֆէնտի աէ տէնէն եագըշըր, պէօյլէ՞. պապա էվլատընա եարմազ . . .» ըսելով գովութիւններ կարդացին մաքսատան առջեւ. եւ այնտեղն ալ Ներկայ էինք, հապա մեր գիւղի Տաճիկները ո՞րչափ գովութեամբ չնորհակալութիւններ կընեն ցարդ . . . . Յիրաւի Քրիստոսի բանին պէս եթէ «դոքա լռեսցեն, քարինքդ աղաղակեսցեն» մենք եթէ լռենք չգովենք զՄանզումէն, Տաճիկները կը գովեն.

փանոսեան էֆէնտի ուրիշ մասնաւոր բարիք մը եւս ըրաւ մեր գիւղի աղքատ Հայոց եւ Տաճկաց. քանզի այս բարերար անձը՝ ինք անձամբ նոյն տարին գիւղերնիս գալով տեսաւ աղքատին ինչ աստիճան թշուառութեանց մէջ ընկղմած ըլլալը, որ անօթութենէ արտերնին չէին մշակած, ուստի ինք օրական երեք երեք դահեկան տալով աղքատաց արտերնին փորել տուաւ մարտ ամսուն մէջ. ու Պօլիս երթալէն ետքը անմիջապէս տէնկերով փաթաթէս եւ նուհուտ դրկեց որ մշակած տեղերնին ցանեն (ցորեն ցանելու ժամանակն անցած էր). ասանկով նոյն տարւոյն օգոստոս ամսուն մէջ մեծ արդիւնք առին. ուստի 'ի չնորհակալութիւն իրենց բարերարին. եղած արդեանց կէսը փաթաթէս եւ նուհուտ Պօլիս դրկեցին, որ այն ալ իրեն եկած բաժինը Փրկչի Ազգային Հիւանդանոցի պատապարելոց ընծայեց. ինչպէս վերը ըսինք նոյն միջոցին անդ գտնուելովնիս տեսանք եւ վկայեցինք, եւ այն արտերը որ նստաս եղած էր միւս տարուան համար ցորեն ցանելով գիւղիս աղքատը 100 քիլէ ցորեն չահեցաւ.

Ասկէց զատ մեր երկու գիւղի Եալաքտէրէի եւ Մէրտէկէօզի դպրոցներուն մէկ մէկ Մանզումէ ձրի կը դրկէ. եւ այս երրորդ տարին է որ կը չարունակէ. եւ ձեր Յայտարարութեան մէջ կըսէք թէ բան մը գլուխ հանած չունի. փոստային ծախքն անգամ չառներ, եւ չաբաթը երկու անգամ երկուչաբթի եւ հինգչաբթի օրերը կը դրկէ. որպէս զի դպրոցի տղայք նոր նոր լուր առնեն.

Զմոռնանք սա եւս յիշել, որ մեր դըպրոցին համար թեփերով գրի եւ նամակի թուղթեր, հօխաներով մելաններ, գրիչներ ընծայած է. հապա Պ. Ստեփան փափազեանի աշխատութեամբ ազգային պատմութեանց դասագիրքերը, եւ Պ. Գարագաշեանի քերականութիւնները բոլորն ալ ձրի դրկած է. եւ այժմ կը վայելեն դպրոցիս աղքատ տըղաքները, որուն բարեւութեան համար միշտ կաղօթեն առ Աստուած . . . .

Արդ, այս գրութիւնը կընեմ 'ի դիմաց փազար գիւղի եւ Եալովայի ժողովրդոց, որ այս էֆէնտին ձեր կարծածին պէս չեն ճանչցած, այլ ազգասէր, բարերար, գթած, ազգին յառաջդիմութեան համար ցանկացող եւ այլն գիտեն, եւ միշտ կեցցէներ կըսեն . . . .

Մնամ բարեացակամ վշտացեալ Հայոցդ,

1869 սեպ. 2 Վրթանէս քահանայ
'ի Մէրտէկէօզ Նահապետ քահանայ Աւետ.
Հիւսնեանց

Արժ. Տէր Վրթանէս հայր, իպրադընա հիմմէթ իլէ թէչէքքիւրիմիզի թաքտիմ իլէտիրկի պալէտէքի հիւսնի չէհատէթ լայի-

---

(1) Պիտի ըսէք որ յիմարները չղթայի զարնուած կըլլան. բայց այնպէս չէր, ինչպէս գիտէք, փանոսեանի օրը յիմարանոցներն չղթաները վերցուեցան եւ անոնց տեղը թիկունկներ, քէմաններ դրուեցան, եւ ազատօրէն կը պտըտէին . . . .

հասընաս, էսէֆ իսէրիզ քի պաշլըճա իքի խուսուսուն զիքրինի ունութմուշ տուր, եանի պիրինճիի քէնտիսի կիպի պիր քեամլի. վէ սահիպ լիեապաթ, վէ ալինտար զաթը, խասսէթէն թա օրատան Փրիկի քանանալըզնա տավէթ իյլէմէմիզի. քի քէնտի կիպի պիր զաթտան չիմտի մահրում գալմըշ սըր . . վէ իքինճիսի Եալագաէրէ իլէ Մէրտէկէօղ քէնտի քէօյէրինտէ, օլ հէնկեամտէ զուհուրա կէլէն պիր խասթալըզտան, ֆուզարանըն էսիրկէնմէսի իչէն, Իզմիրաէն տօգթօր Ներկարարեան Եղիա էֆէնտիյի կէօնտէրմիշ, իքի այ գատար էմրի թէտավիլէրինէ իգտամ իթտիրմիշ, վէ իեանէ ագճէսինտէն իւճրլէթ վէ իլաճ պէտէլի օլարագ, 20 լիրատան զիեատէ փարա վէրմիշիզ տիր։

—Օտեան էֆէնտի հազրէթլէրի թարաֆընտան, Մանզումէմիզտէ տէրճի թալապ օլունան չու ալթիտէքի պէնտին նէշրինէ միւրասաաթ իտէրիզ։

Զայներ կը հանին ականջիս եւ անձիւր օրաթերթ ակնարկութիւն մը կը պարունակէ առ իս՝ յաւէտ կամ նուազ ազդեցիկ՝ վերջին Ընդհանուր ժողովոյ նիստին վրայ։ Ինծի դէմ եղած ակնարկութիւններն անգամ այնպիսի զգացմանց արտայայտութիւնը կը պարունակեն որ զիս 'ի խոր կը յուզեն եւ որոնց պատասխանելու համար չուարած մընացած եմ։ Այլ բուն խնդրոյն վրայ պատասխան մը տալ հասարակաց ատենին առջեւ՝ արդարութեան պարտ մ'է ինծի համար։

Ցայտնի խարդաւանանք մը կար գործուած։ Այս խարդաւանանքը ո՛րչափ քարձրէն կուգար եւ ո՛րչափ աւելի բարձրը կելնէր, այնչափ աւելի ծանր էր ու ազետաբեր։ Առաջին անգամ կեանքիս մէջ՝ այսպիսի խաղի մը հետ դէմ առ դէմ դանուեցայ։ Որ եւ է խաղ դա՛ւ մ'է, որուն դէմ լարուած էր այս դաւը եւ ի՞նչ էր նպատակը, չը գիտե՛մ։ այլ դաւը բզբքաւել, հարուածը հարուածել եւ խաղը խայտառակել՝ պարտք մ'էր այն օր։ Ինծի համար չըկա՛ր բան մը որ աւելի սրբազան ըլլար քան զայս պարտքը։

Սակայն՝ այլ ընդ այլոյ նկարագրութիւններ ու խորհրդածութիւններ երեւան եկան այն օրէն 'ի վեր։ Սրբէք իրողութիւն մը այսպէս բռնաբարված չէր. երբէք ակն յանդիման եղելութիւն մը այսպէս խանգարած չէին օրաթերթք։ Եթէ բոլոր ազգը ներկայ ըլլար հոն, բոլոր ազգը ինծի իրաւունք պիտի տար. միայն անոնք ինծի իրաւունք չեն տար՝ որ հոն ներկայ չէին։ Եթէ ասանկ չէ, ես առ այժմ աւելի կ'ընտրեմ իմ ներսի՛դիս ընկըրկել այն խորհրդածութիւնքը որ ես չուզելով իսկ պաշարեն զիս, եւ յանուն ճշմարտութեան մասնչելէս ետքը, ինչպէս այն օր ալ՝ կը թողում որ դարը հատանելով ու փոշի հանելով, ունայն շառաչմամբ լեցնեն մարտի դաշտը։ Գ. Ս. Օրեան

14 Սեպտեմբեր 1869

Ձիւմա իրթէսի կիւնիւ չը գարըլան Լէվլենթ Հէրըլոտա շու աթիտէքի մէքթուպ տախի օգունմուշ տուր։

. . . Միւէլլիֆ.

Սեպտ. 23 թարիխլի նիւսխէնիզտէ տէրճ իտիլէն մէքթուպուն սահիպի, կէչէն բազար իրթէսի կիւնիւ սիզլէրէ իրսալ էյլէտիկիմ մէքթուպա ճէվապ վէրմիշ տէյի զանն ելթմիշ իսէ տէ, քեամիլէն եանըլմըշ տիր։ Բաթրիգխանէլէրտէն պիրիսի թարաֆընտան կելէն պիր թէլէկրաֆը ուճրելթի մէզքիւր բաթրիկխանէ թարաֆընտան էօտէնմիշ իմիշ, վէ եախօտ մէզքիւր թէլէկրաֆը թէլէկրաֆիանէյէ Պետրոս վէ եախօտ Պողոս կէօթիւրմիւշ իմիշ, վէ Ֆան վէ եա Ֆըրանսօա թարաֆընտան մանթլուպ օլունմուշ իմիշ, պունլար պիղճէ վաղիֆէտէն տէյիլ տիր. տիմէք տիր քի միւմայիլէյհ մէզքիւր նամէյի սիզլէրէ եազմասըյլա, պօշ եէրտէ զահմէթ չէքմիշ տիր։

Կէօրիւնիւշէ նէզարէն, մէզքիւր մէքթուպու եազան զաթը, օլ պապտէ պիր մէնֆաաթը օլմալը տըր. պիզ իսէ քէնտիտէն ճէվապ մանթլուպ իթմէքտէ օլմայըպ, իլլա թէլէկրաֆիանէ իտարէսինտէն մանթլուպ իթմէքտէ իահիք. իմոի, մատամ՝ քի իտարէյի միւշարէլէյհա իշիթմէմէղլէյէ վուրմադտա տըր՝ պու տէֆա մանթլուպումուզու թէքրիր իտէրիզ՝ վէ էկէր եէնէ սիքիւթ իտէճէք օլուր իսէ, օլ վագըթ սիքիւթինի թադսիրաթընա համշ իտէրիզ։ Վէ մատամ քի թէլէկրաֆլարը վէ մէքթուպլարը թէլէկրաֆ մէրքէզլէրինտէն ալմագ-ըդա քիմսէնին սէլահիյէթի պուլունմատըգը՝ սուրէթի մանէվիյէտէ թանըլմըշ պէր մատամ տիր, աճէպա թէկէլիք-ըմզ իտարէսի քէնտի վազիֆէսինի թաշտիտա իթմէ՝ քտէ օլան նէզամաթ հուտուտունու, թէճավիզ իթմէքլիյէ, գա՞նդի էսլատտա մէպնի իճթիսար իտէպիլմիշտիր։

Ա. ճէպա, քէնտույէ թէսլիմ իտիլէն թէլէկրաֆլարը սուրէթլէրէնի, պաշգա ատամլարա թէսլիմ իթմէյէճէկէնէ տայիր նէ՞ թէէմինաթ կէօսթէրմիշ տիր։

Ա. ճէպա օլ պատտէ քէնտույի իթաաթա մէճպուր իտէճէք օլան էմր նէ՞րէտէն կէլմէլի տիր։

Ա. ճէպա մէղքիւր էմր լիսանէն օլապիլի՞ր մի, եօխսա թահրի՞րէն մի օլմալը տըր։

Իշթէ, ֆօնտո ախզուիթիալարը իլէ մէշղուլ օլանլարը՝ վէ ղազէթաճըլարը՝ վէ թիւճճարլարը՝ վէ սանաթքեարլարը անլամագ իսթէտիքլէրի խուսուսլար պալեատէքի խուսուսլար տըր։

Էրմէնիլէր քէնտի իշլէրինտէ քէնտի իշլէրի իշին շէօյլէ եա պէօյլէ եաբմըշլար իմիշ՝ պիզճէ օրալարը վազիֆէտէն տէյիլ տիր։ Խասքէօյլիւ էֆէնտիներին մէքթուպունուն քին ու դարագ իւզրէ գալմէ ալընմըշ օլան սօն սաթիրլարընա՝ նէ ճէվապ վէրիրիզ՝ վէ նէտէ անլէրին քիւնհիւնէ վարմագ իսթէրիզ։ Էրմէնիլէրէ եալընըզ շունուտէրսանթը իթտիրիրիզ քի՝ պիրպիրլէրինի թահքիր իթմէքտէն իսէ՝ քի սօնունտա՝ պաղըլար միւսթէմանա օլտուզու հալտէ՝ միլլէթճէ թահգիրէ շայէսթէ օլուրլար՝ ֆամիլեաճա քէնտի քիրլի չամաշըրլարընը՝ քէնտի իշլէրինտէ եայդասալար տահա իյի իսէրլէր (պիզէ էօյլէ կէօրիւնիւր քի՝ Էրմէնիլէրին պուղատտեա գօեուպ երյդաեաճագ չօգ էսվապլարը վար տըր)։

Իսթանպօլ Ադոնէլէրէնդրէ
24 սեպ 1869 պէյ

ԹԻՒՃԱՄԱԼԻՑԷ

Լէվերբո՝ 27 սեպտեմբեր

Միտլենկ Նիւ Օրլէանա բամուգ բէնա	12 ½
Սաթը 6,000 պալեա	
Եէնի բամուգ մահսուլու հագգընտա ուսմուսուն էֆքեարը էյի տիր։	
Պուղտայլար տուրկուն	
Թայղան Կրիք պուղտայր	47.6
Մըսրը պուղտայր, հազրը, Իպրայիլ	29.6
Թունա արբասը	24.6

ՖՕՆՏՈ ՖԻՆԱԹԼԱՐԸ

Լոնդրա՝ 27 սեպտեմբեր

Ինկիլիզ ֆոնտ. գաբան.	
Էհտամը ուսմուսիյէ աչըլ.	40 ½ 41.40 ½
Էհտամը ուսմուսիյէ գաբ.	41
Պօրսա գավի գաբանտը	
Վիէննա գամպիօսու.	

Բաշէ՝ 27 սեպտեմբեր

Ֆրանսըզ ֆոնտասու, աչըլը	
» » գաբանտը	
Իթալիան ֆոնտասու աչըլը	
« « գաբանտը	
Օսմանլը իսթիգ. գաբ.	331
Էհտամը ուսմուսիյէ աչըլ.	41.15
« « գաբ	41 30
Պօրսա տուրկունճա գաբանտը	
Դրէտի Ֆէնէրալ Օթտման	

ԷՍՏԱՄՊՈՒԼԻ ՕՒՄԱՆԻՍԿԻ ԳԱԼԱԹԱ ԲՈՒԶԱՍԸ

Սեպտ 13 Աիշամ գալանտը . .	45-15
» 16 Սապահ	45-13
» » Էն եիւքսէք	45-24
» » Էն աշաղը	45- 9
Սաաթ 5	45-20

ԻԼԱՆԱԹ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԷՄԻՒ ՖԱԳՊԻԴԱՍԸ

Սահիպի իմզա Ամերիկա ուիթատլարընտան օլուպ, Տէր սաաաէթ Էհալիսինէ իլան իտէր քի Թօրհանէտ վարօր իսկէլէսինտէ 18 Նիւմէրօյու ֆապրիգասընտա կէրէք տէօքմէ վէ կէրէք տէօյմէ տէմիրտէն հէր նէվ ալեաթ վէ էտավաթ մաքինա վէ սայիրէ կէրէք միւճէատէտէն վէ կէրէք թամիրլէրինի զայէթ ալեա վէ էհվէն սուրէթլէ իճրա իտէճէկինտէն իրթիսասը օլանլարին մէզքիւր 18 Նիւմէրօյու ֆապրիգասընա մի բանատաթ իյլէմէլէրի։ Մէհմէտ Ց. Թօքհանէլի—

Ինչ ամանակ ուսուցիչներէ։ Անոնք որ վարժարանի վերաբերեալ բոլոր ուսմունքները սորվիլ չեն ուզեր՝ պատեհութիւն կանոնաւոր վճռատակաստութեան վերաբերեալ ուսմանց, մանաւանդ առաքակայութեան արուեստին մէջ կրթուելու։

Աշակերտաց մեծ խնամք եւ հոգ կը տարուի, եւ վարժարանին մասնաւոր նպատակն է անոնց բարձր աստիճանի բարոյական եւ մտաւոր դաստիարակութիւն մը տալ։ Յատկապէս ուշադրութիւն կ'ըլլայ միշտ աշակերտաց առողջութեանը։

Վարժարանին տարեկան գինն է 44 լիրա, որուն կէսը՝ կանխիկ, մնացածն ալ վեց ամիս ետքը պիտի հատուցուի։ Օրական աշակերտաց համար՝ տարին 10 լիրա պիտի վճարուի։ Մ. Հ-ԼԷ Տ-Օրէն։

ՏՕՂԹՕՐ ԲԷԼԷԶ

Ամէրիկաթը ճերրահէյ իճրա իթմէքտէզն, ազբրեան տիշէրին վէճալարընը (աղբը) տէֆ ու իզալէ իթմէք, վէ տիշէրի չըգմէշ օլանլարընը տիշէրինին երէէրինէ զահմէթսիզճէ թապիի վագ օլօլանմուշ կիպի, զաեէթ տիգգաթ օլունա պիրէ՝ շըրմամագ իւզրէ, տիշ գոյմագ վէ տաթիլի ֆէյտէ վէ չէնէտէքի եմրագ վէ գուբուհ վէ թէզէլ, լիւլի տէնտանա թէտավի իթմէք, վէ տիշէրի թագիրամընտան, եանի եէրլէրինտէ օյնայըպ, պիր թարաֆա տէվրիտիքլէրի հալտէ եէրլէրինէ գէմառ, վէ տաթիլի ֆէյմի թէմիզլէմէքտէ, վէ բաալանմըշ վէ սիեհալանմըշ օլան տիշէրին բաա վէ քիմլէրինի չըգարբա, ճէվհէրի զաթխինի թէճտիտ իթմէքտէ, վէ ազգան ֆէնա գօգուլարընը իսլահ իթմէքտէ վէ աթըն վէ լաթիքտէն զայէթլէ լաթիֆ վէ բանա վէ սալապէթլի վէ խաֆիֆ եէմէք եէնտիկի վագբթտա պիր զարար ու զիեան վէրմէզ սէյա եէրլի վէ չըգար գօնուր տիշէր եաբմագտա օլան Փ՝ բիսլի թապիպ տիշճի Մ. Բէլէզ, Պէօզլունտա Կլավանի սօգարընտա 2 Նիւմէրօտա քեանդ իթմէքտէ վէ ալաֆրանկա սաաթ 6 տան 4 է գատար կէլէն վէ կիտէնէրէ հմէլէյսթը իէլքիւբէյի իճրա իյլէմէքտէ օլուպ, քէնտիսինի կէօրմէք վէ կէթիրթմէք միւրատ իտէնլէր օլուր իսէ բատան սիւալ իթմէլէրի։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱԼՏԸՆ ԹԱՂԹԱ ՆԷՍՏՈՏՆ
ԳԷՏՈՂԼՈՒՆՑԸ ՏՕՂԹՈՐ ՍՈՂԼՈՒ, ՀՕՐԱՅՈՒՐԱՅԱՊՈՒԼԱՆ
ԳԻՐԱՑԷՐԼԷՐ ԳԱՐԵՐՍԸՆՏԱ ՆԻՄԷՐՈ 467.

փոքրիկ հեթէմլէթ ափոթէքէսը Ռուսֆէնտան Ռահոյի Գէլէնճէզ օլան

ՊԻԻՍՈՅՈՆ ՊԻԻԼԷՆԻՆ

ԻՕՏԻԻՐ ՏԸ ՖԷՐ ԻԼԷ ՄԱՆԵԱՆԷՋ ՀԱՊԼԱՐԸ

փոքրիկ հեթէմլէթ ափոթէքէսը Ռուսֆէնտան ընկնը Գուլեանճէզ էճզանը։

Սրբաճայա տայիր իլլէթլէր իչին իսթիսալ օլունմագտա օլան մուալիճէլէրին թէէսսիրլէրինին տայիմա բէք ազբը օլմասը, վէ ատի չէլիք թէրթիպաթընճա էքսէրնա կիճլիք պուլունմասը տէրքեար օլմային, Պրիսսէլի Հանոն վէ Լիսնոյու Պէրզէլիուս վէ Իէթրէքէն վէ Փարիզի Թրուսսո նամսն մուալիմէրին տիգգաթլարընտան, պու խուսուստա մալիմ օլան գուսուրուն սէպէպ պաշգա չէյ օլմաբէպ, իլլա տայիմա չէլիք իրէ պիրլիքտէ պուլունմասը լազըմ կէլէն մանեանէզին գանտա պուլունմասը օլտուզու անդաշըրմշ սրբ։ Վէ իշթէ մէղքիւր հապլարը, կէրէք հէքիմլիք Ագատէմնասը վէ կէրէք պէօյիւք սուլիվէր թարաֆընտան թահսին գըրլմըշ տրբ։ Մէղքիւր հապլարրն մէնֆաաթլարը լէհճէ պօղուգլուղու, միտէ ազրբը, գան գայիֆլիյի, վէ հայիզ նիզամսըզլը իչինտէ իսթիմալինտէ տայիմա կէօրիւլմիշ վէ թասսիպ գըրլմըշ օլտուզունան, օլ եօլտա իլլէթլէր իչին ատի իտամիր հապլարընա իւսթիին թուսթուլա ճայիզ տիր։

Պունլար Տէր սաաաէթէ Մ. Վէլիչ վէ գումբ. վէ Կանգիւք պիրաաէրլէր, վէ Տէլլա Սուսա, վէ Մ. Ծանոի էճզախանէլէրինտէ սաթըլմագտա տրբ։

ՄԱԼԱՏԻ ՏԸ ԲՕԱԹՐԻՆ

(Կէօրէս Խոսրուլըթլուրը)

ՍԻՐՕ Տ'ԻԲՍՖՕՄՖԻԹ ՏԸ ՇՕ

ԿՐԻՄՕ ՎԷ ԳՕՄԲ. ՓԱՐԻՍՏԷ ԷՃԶԱՃԸ

Մէզքիւր թէրթիպաթը թէէսսիրի ազիմի, 1857 սէնէսինտէն պէրու, մէյհուր հէքիմէր թարաֆընտան կէօրիւլմիշ տիր։ Կէրչի չիմտիյէ գատար չօգ թազիլալէրի չըգմըշ իսէտ, հիչ պիրիսինտէ օնա մանէնա պիր թէէսսիր կէօրիւլէմէմիշ տիր, իմոի, էհալիյէ էքիտէն նասիհաթ իտէրիզ քի, մէղքիւր չուրուպու ալտրգլարընտա, հէմ տայիմա ըէնկինին կիւզէլ պիր կիւլ գըրմըզըրղընտա օլմասընա, վէ հէմտէ չիչէնին էթրաֆընտա քէնտի իմզամըզ պուլունմասընա տիպգաթ իթմէլի տիրլէր։ Մէղքիւր չուրուպուն իսթիմալիյէ էօքսիրիւք քէսիլիր, կիճէ թէրլէմէլիք տէֆ օլուր, վէ քէյֆսիզ չարուգ սուրէթտէ չիֆա պուլուր։ Պու իրաճ կէօքիւս բահաթսըզլըղը, նէպլէ, նէվպիլ, պրոնշիթ իլլէթի իչին բէք ալեա տրբ։

Պունլար Տէր սաաաէթէ Մ. Վէլիչ վէ գումբ. վէ Կանգիւք պիրաաէրլէր, վէ Տէլլա Սուսա, վէ Մ. Ծանոի էճզախանէլէրինտէ սաթըլմագտա տրբ։